

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Husvét.

Zombor, 1898. április 7.

Husvét táján mindig komoly hangulat szállja meg a lelket. Mikor a szemem előtt látom a gyónók nagy sokaságát bűnbánó, ájtatos arccal, mikor végig nézek az oltárok előtt görnyedve térdelő hívők sorain, mikor hallom az egyházi beszédeknek komoly szavait, az Istent dicsőítő magasztos éneket, a Jézus halálát kesergő siralmakat, nagyon súlyos gondolatok foglalkoztatnak. Ugy van vele bizonyára más is; mert lehetetlen, hogy a nagyheti ájtatosságok megható és fősleges látványa hidegen hagyja az érző emberi keblet, s meg ne indítsa a komoly gondolkodás gépezetét.

Tehát megtörtént, a miként írva vagyok. Nehéz bűn terhelte az ember lelkét; az eredeti bűn ősnya átokként nehezedett rá. A súlyos bűnért az örök kárhoz volt a méltó bűnhődés. De a végtelen jóságú Istennek kiapadhatlan irgalma megkegyelmezett. Megjelent a földön az Isten fia, Jézus Krisztus, hogy szent tanáival és életével megváltsa az érdemtelen emberiséget. Megtörtént.

Ennek az isteni kegyelemnek befejezését és isteni voltának bebizonyítását ünnepeljük husvét-kor. Az igaz hívő elzarándokol, megtisztulva bűneitől, Jézus sirjához. Bőjtvel, imával s a vezeklésnek más módozataival esdekel bűnbocsánatért és dicsőíti a Mindenható bőséges kegyelmét. Fel-támadáskor örvendező szívvél mond hálaímtát és áldásért könyörög a jövőjére.

Elmerülve a husvét ájtatosságába, lelkünk élete megifjúl. Eszünkbe jutnak azok a fenséges tanok, a melyekre Jézus Krisztus és az ő szent egyháza tanítanak. Mennyi fenség, mennyi magasztos, mennyi igaz, mennyi szép és mennyi boldogító van azokban a tanokban. Mire oktatnak? Megtanítanak, hogy miképpen kell tökéletes életet élni. Megtanítanak istenfélelemre és istentiszteletra; szeretetre, türelemre, becsületességre, szelidségre, törvény-tiszteletra oktatnak, vagyis mindazon tulajdonságokra, a melyek az ember ideáljában elképzelhetők. És megszivlelve azokat az isteni tanokat, igaz bittel hódolva nekik, megadják a legerősebb fegyvert a küzdelmek legyőzésére, megadják a boldogító lelki vigaszt a szen-

vedések és gyötrelmek közepette. Nincs az életnek olyan göröngyös útja, nincs a sorsnak olyan erős csapása, a mely diadalmaskodhat a hívő ember fölött, mert sújtsa bár a porba, hitétől, a hitből fakadó lelki örömeitől nem foszthatja meg.

És meggondolva legdrágább kincsünknek, az igaz hitnek áldásait, a husvét ünnep meg-ható ájtatosságával szemben élénk tünik a modern világ dissonans képe. A mai kornak romlottsága és poshadtsága, az erkölcsöknek elzülése, szemben az isteni tanoknak megszabott magasztos hivatással, a melyért az embernek élni kellene. Minő kétségbe ejtő ellentét! Mint egy ozondús virágos liget és egy bűzös posvány! Szomorú állapot nagyon. Ma-holnap restelnünk kell, hogy ember a nevünk, mert hova-tovább, az ész és érzelm dacára, az érzéketlen és tudatlan állat nivójára szállunk alá.

Nincs az ember előtt ma már semmi szent, semmi tiszteletra méltó. Az anyagi érdek a kulcsa az életnek; megtagadva Istent, vallást, saját magunk jobb meggyőződését, az összesség érdekeit, megtagadva szeretetet, élünk önmagunknak, saját érdekeinknek és az anyagi előnyöknek. Az egyik gyilkol, öl; a másik rabol, lop; a harmadik sik-kaszt, csal; a negyedik államellenes eszmék szol-gálatába lép; és mindezt az egyik is, a másik is csak azért teszi, hogy saját maga vágyait, érdekeit és haszonlesését kielégíthesse. Tetteink-ben nem vezérel a nemesebb gondolkodásmód. Hiúság, irigység, gyűlölség, általános szeretet-hiány, csunya rangkorság ijesztő képei a társá-dalmaknak.

Az erkölcsbiró kétségbe esik, meri figyelve, szemlélve, az életnek minden fázisában ezek az ijesztő képek rémitgetik.

Még elszomorítóbb az a körülmény, hogy napról-napra kevesbedik a kivételek száma. Mert mindnyájan, szerény magam is, a modern világ-nak, a modern eszméknek vagyunk szülöttei, rosszul láptál és ferdén nevelt gyermekei. Csak olykor-olykor szállunk magunkba, a midőn valamely különösebb bűneset borzalmas részletei, furfangos keresztülvitele vagy a szocializmus réme tárja föl előttünk a rideg valóságot. Megittkőzünk és fel-jajdulunk; borzadva kérdezzük önmagunktól, hogy ilyen uton haladva, mi lesz a vég? Tudjuk, be-

látjuk, hogy a teljes erkölcsi elzülles s ezzel egyidejűleg az általános bomlás a következmény.

De azért komolyan nem gondolunk arra, hogy a vizsás állapotok megjavuljanak. Egymást szól-juk, szapoljuk, a bűnösöket börtönbe vetjük, de nem törekszünk arra, hogy az élet általában megjavuljon, hogy a korrumpált viszonyok meg-szűnjenek. Hány ember jár-kezel szabadon s él köztiszteletben, pedig mindenki tudja róla, hogy anyagi javait csalással s más hasonló utakon és módokon szerezte. Ez a körülmény is az előbb vázolt erkölcsi züllyöttséget, erkölcsi érzéketlenséget bizonyítja.

Gyökeres orvoslásra, gyökeres javulásra van szükség.

Az orvoslásnak és a javulásnak én egyetlen egy módját ismerem; más uton nem tartom le-hetségesnek a hathatós átalakulást.

Vissza kell az embernek térnie ahhoz a forráshoz, a melyből minden jó és minden szép, a mi egy emberben s az életben elképzelhető, fakad. Ez a vallásnak, a hitnek üdvözítő forrása. A keresztény vallások tanaiban szépen meg-nyon írva, miképpen kell élnünk, hogy életünk tökéletes s az Isten előtt kedves legyen. A ke-resztre feszített Isten-ember szent igéi örök időkre megszabták az utat és módot, a melyeket követve, távol maradhatunk az erkölestelen és bűnös élet piszkosságától.

Tehát vallásosnak kell lennünk. Tisztelni az Istent és hitvallásunk üdvözítő tanait követni.

Sajnos, hogy épen ellenkezőleg áll a dolog. A modern élet mindig távolabb és távolabb számúzi magától a hitet. Az istentagadás, a hitetlenség rít nyavalyája a mai kornak. Még a nép körében is terjed a hitetlenség vagy legalább is nagyrészt szűnő félben van az igazi vallásosság.

Ebből a sajnálatos körülményből magyaráz-ható meg korunk minden erkölcsi betegsége. Erre vezettem vissza a sok között a szocializmus ter-jedését is. Mert a mig hiszünk Istenben, a mig a vallás magasztos tanainak hódolunk, addig a rideg ész mellett megmarad a maga szerepe a léleknek és a szívnek. E kettőnek nemesebb ér-zelmei pedig sohasem engedik diadalra jutni a bűnök árán is anyagi érdeket és élvezeteket haj-hászó rideg önzést. Az ember lelke elmerül a fősleges tanok szent igéinek igazságaiba s tuda-

A „BÁCSKA“ tárcája.

A FEHÉR CÁR BIRODALMÁBÓL

(Utí jegyzetek.)

Írta: **Latinovits Géza.**

(Folytatás.)

A vidék Varsóig nem mondható felette változatos-nak; ámbar a legszebb vidéket érintjük Orosz-Lengyel-országának, az ugynevezett „Lengyel Svájcot“. Hegység vagy dombnak semmi nyoma, nagybőrbára rendkívül kiterjedt erdők, mocsarak vagy homokos területek. Némely részen jól kultivált szántóföldeket is találunk.

A homokos vidék érzeti is hatását, mert dacára a kettős ablakkal ellátott kocsioknak, a fülkék meg-telnek porral, annyira, hogy újni rétegekben telepszik le ruháink, arcunkra, nagy mennyiség jut tudónkba is. Csakhamar úgy nézünk ki, mintha napokig nem mosakodtunk volna. A jó doktor keservesen panaszkodik, miért hagyta el az ő szép Lembergét és kedves családját; most itt kell nyelnie port, piszkot. Nemsokára elhagyjuk Sosnowitz, Dombrova, Strjemieschitz állomá-sokat, mely helyeken vonatunk csak rövid ideig áll. Strjemieschitz állomástól kicsin érdekes kirándulást lehet tenni az Oyzów várkastélyhoz, mely kedvenc tartózkodási helye volt nagy Kázmér lengyel királynak, ki azt újja építteté. Oyzów mellett láthatók a híres barlangok.

Zombkowitz állomásán egyestül a berlin-varsói és a bécs-varsói összeköttetés. Zombkowitz mellett nagy kiterjedésű szén-, vas- és ónbányák vannak üzemben.

Nemsokára áthaladunk a „Wartba“ folyón és vo-natunk berobog „Tschentochau“ állomásra.

Nagy rohanás a vasúti étterembe, mindenki igyek-szik első lenni, mi nagy tolongást idéz elő; hiába, az éhes gyomor nagy ur. Célszerűen vannak berendezve a nagyobb állomásokon levő éttermek. A hideg ételek egy hosszú asztalon vannak elhelyezve, a meleg étkek

pedig egy négyszögletű takaréktűzhelyen, mely előtt fehérsapkás szakács ügyel arra, hogy az étkek el ne süljenek. Ki-ki önmagát szolgálja ki, és bármennyit eszik is, mindössze egy rubelbe kerül. Az igaz, sietni kell, mert negyedóránál tovább nem igen áll a vonat.

Minden állomáson láthatjuk a csendőrséget, mely szigorúan ügyel a rendre; míg a vonat áll, le-fel sétál-nak a vasúti kocsi előtt.

Feltűnő sok mindenfelé a zsidóság, az elmaradhatlan kaftán és pájesszel. Különösen azóta, mióta Oroszország a szegény zsidókat kiutasította, ezek közül sokan Orosz-Lengyelországba jöttek, mert a tilalom nem terjedt ki ezen amugy is szerencsétlen tartományra.

Tschentochau mellett van a híres Jasnagora bucsu-járó hely, hol évenként 50—60,000 zarándok fordul meg. A város lakossága nem több 16,000-nél.

Mocsaras területre érkezünk, a Wartba folyó által képezett ingoványok között balad vonatunk. Felette egészségtelen és meglehetősen lakatlan vidék.

Klomnitz és Radomsko mellett állunk meg; ez utóbbi a hasonnevű kerület székhelye.

Délután Petrikanba érkezünk, hol ozsonnával erő-sítettük magunkat. A város a Stradra folyócska mellett terül el, hajdan a Jagellók alatt itt választották a kirá-lyokat; most nyoma sincs a hajdani fénynek. Szegé-nyes, fából épült házak, még szegényebb lakosság; ime, annyire süllyedt a hajdani dicsőség. Csakis az ad némi városias külsőt, hogy orosz helytartó székel benne; az állami épületek szolidan, kből építvék, többnyire vörös cseréppel fedve.

Tovább haladva Koluschki és Skierniewitzhez értünk. Ez utóbbi érdekes hely, mert itt történt a nevezetes találkozás 1884. szeptember 15-én a nihilisták által meggyilkolt Sándor cár, Vilmos német császár és dicsőségesen uralkodó királyunk, Ferencz József között. A három császár találkozása címen van megörökítve a történelemben.

Skierniewice a cári család tulajdona, a nagy ki-terjedésű kert telve fácskakkal, a park közepén díszes kastély emelkedik.

Estefelé érkezünk Varsóba, hol egy napot szá-n-dekoztunk tölteni. Az indóházal minden akadály nélkül jutottunk kocsihoz, de uram Isten, minő koesi! régi, rossz hintó, mely elé két nyomorúságos sovány gebe volt fogva, maga a koesis sem volt bizalomgerjesztő, de válogatni nem volt idő.

Az uton, Varsóig, csatlakozott hozzánk egy brassói szász mérnök, ki szinte Moszkvába igyekezett. Az ő ajánlata folytán választottuk a szász kert átellenében fekvő Brühl szállodát. Nehezen bírtunk lakást kapni, mert a kongresszusra igyekvők száma igen nagy vala. Mégis egy kis szobához jutottunk a III ik emeleten, melyet Zákóval együtt lefoglaltunk. Legfőbb teendőnk volt, megfürdeni és átöltözködni, mire alapos indokaink voltak; épen 30 órát töltünk a vasutakon anélkül, hogy megmosakodhattunk volna. Azután a rengeteg por, melyet egész Varsóig nyelünk.

Levezettek a szálloda aljába, hol a pince mellett volt a fürdő. Sötét, piszkos helyiség, de akkor nagyon mindegy volt, örültünk, hogy vízbe márhattunk megvi-selt tagjainkat.

A fürdő után körsétára indultunk a városba.

Varsó Orosz-Lengyelhon fővárosa, 530,000 lakossal bír, itt székel a tartomány kormányzója. Érdekes sta-tisztikai adat, egyuttal jellemző, hogy a város falai közt nem kevesebb mint 170,000 zsidó lakik. Az arány kö-rülbélül az, mint nálunk Budapesten.

A Visztula folyó Varsónál szélesebb, mint Buda-pestnél a Duna.

A Visztulán két vashíd vezet keresztül, egyik a vasúti híd, a másik a „Sándor“ cár nevével nevezett közúti híd; ez utóbbi felette érdekes. Rácsrendszerben épült; a költségek majdnem hat millió rubelt emésztet-tek fel, hogy ezen összeg teljesen az építkezésekre for-dítottat-e, kérdés, mert mint tudjuk, Oroszországban nagyon sok pénz kallódik el, míg a sok kézen átme-gy.

Nem láttam még sehol oly burkolatot, mint e hid-nál, apró vaskockákkal van kirakva; ugyan tartós lehet, de a lovak lábára seumi esetre sem előnyös.

tára ébred annak, hogy sokkal szebb, sokkal magasztosabb a nyugodt lelki élet, a tisztaszívűség és nemes gondolkodásmód, mint az a sok szenny, a mit a mai erkölcsstelen élet kavargó örvénye felszínre hány.

Nem a bigottizmus, a vak vallási buzgóság érdekében írjuk e sorokat. Hiszen elvégre az ember ember, szabad, szabad akarattal, gondolkozó fővel. Csak higgye az Istent, nevelkedjék fel a vallás szent tanainak hatása alatt. Térjen magához és győzze meg saját magát arról, hogy az életnek nemes célja az erényekben, a lélek és szív nemes érzelmeiben összpontosul. Ha ebben a meggyőződésben élünk, akkor bizony nem volna olyan szomorú a kép, a melyet az erkölcsbíróknak a mai korról festenie kell.

Nem célunk tovább fűzni ezeket a komoly gondolatokat. Hisz eredményt úgy sem érünk el jelen szerény sorainkkal, nem is ringatózunk ebben a képzelődésben. Csak megemlítettük mind ezeket, annak igazolására, hogy a husvéti ünnepek szent hangulatával milyen csunya ellentétet képez a valóság.

De ha igazat adunk ezeknek az őszinte soroknak, akkor gondolkozunk végre komolyan. Az egész emberiség, az egyes államok és társadalmak érdekében elengedhetlenül szükséges, hogy úgy az iskolákban, mint a családi életben nagyobb és szorgosabb gond fordítsassék a vallás-erkölcsi nevelésre, a mely egyedül alkalmas a nemesebb érzelmek és gondolkodásmód felkeltésére és folytonos ébrentartására.

A husvéti ünnepek szent hangulata, a Jézus Krisztusra és szent tanaira való áhítatos visszatekintés hangolja az emberiséget őszinte bűnbánatra.

—y.

A tanszéki szocializmus.

Annyi irányban és árnyalatban el van terjedve nálunk a szocializmus eszméje, annyi jelentést és magyarázatot adnak annak a mindennapi események között, hogy a valódi, az eredeti elmélet a szocializmusról egészen eltűnik, a mint azt Leselle, Marx, Schaffle és más szocialisták megállapították. Igaz, elérhetetlen utópia ezen ragyogó eszmény, a mint az a könyvekben és a tanszékről világba bocsájtatik, de az eszmék tisztázása érdekében érdemes lesz azzal, bár rövidebben is, foglalkozni.

A szocializmus egy a kollektívizmussal, mely mint az individualizmussal ellensége a mai gazdasági rendszert fenekestül felforgatja és az egyén, az „én” érvényesítése helyébe a kollektív államot állítja, mely az emberiség összes termelését az állam szolgálatába összpontosítván, megszünteti a kapitalizmust és a nemzetgazdaságban vagyoni kevés emberek kezébe való összehalmozódását. Megszünteti a kollektívizmussal a pénzt mint csereszöveget, a vagyonszerzést, az örökösödést és általában a magánbirtok jogát; maga az állam váltana be magához mindenféle vagyont, földekben, házakban, ingatlanok és ingóságokban; és az egész óriási termelést maga az állam felügyelete, utmutatása, intézkedése mellett vezetné és az nem lenne más egy nagy műhelynél, melyben a különféle munkát az állam vezeti és díjazza. A

fizetés munkautalványokból állana, melyeket a felügyelők a munka minősége és mennyisége szerint kiadnának és melyekért cserébe az állam raktáraiban levő termelvényeket nyerne a munkás. A nélkülözhetlen szellemi munkás is magasabb értékű szolgálatához viszonyított utalványokban részesülne; még a miniszternek és tudománynak is helye lenne ezen kollektív államban. Miután a közösség elvénél fogva semmi sem az egyéné, még az utolsó tí is, melylyel nadrágot foltoznak, az államé lenne, a föld is, természetesen mint termelési eszköz, szintén — mint fent említém — annak tulajdona.

Már most elméletileg tekintve az egyéni működés illeténi való teljes megsemmisülését, nem kelle azt mondanunk, hogy így az emberi nem az individualis törekvésnek legelső vívmányaitól elesne, melyet az államnak, lomha, szablonyszerű gépezete soha sem pótolna? Egyéni dicsvágy és verseny nélkül egy második megkövesült Kína lenne a most ezer és ezer vívmányaiban előtörő világból, le kértene mondani a további haladásról és meg kellene elégedni azzal, mit eddig a szabad egyének versenye teremtett.

De mit látunk ha ezen utopistikus állam belső szervezetébe, annak gyakorlati menetébe bepillantánk, melyet tisztán az államhivatalnokai kényszer vezetne, hol egy darab kenyeret nem szabna meg a munkás az állam nélkül, egy szegyet nem készítene a kovács felsőbb megrendelés hiányában? Bizony a mai 30—40 milliárdnyi államokban a termelés is, de még az élelmeztetés is felette kétséges lenne, és a szocialisták állá is ha meg nem koppanna ezen rendszer mellett.

A fentebbiekből láthatjuk, hogy a kollektívizmussal keresztlítve a legnagyobb utópia lenne, melyet eddig sokszor a szélsőségekben működő emberi elme kigondolt; igen, fenállhat a szocializmus, de soha kollektívizmussal, soha azzal, hogy a birtok, a vagyon, a munka közösségén alapuljon. — Az emberi nem csak az egyéniség útján fejlődhetik tovább, ha a szocializmus ezen keretben megmarad, és demokrata, szabad emberi törekvéseit érvényesíti, az emberiség rokonszenvére és az államok támogatására számíthat; mint kollektívizmussal azonban könnyen tévuttra tér, a törvényvel összeütközésbe jön és ellene mindenki védekezik; tehát a demokrata szocializmusnak van és kell is jövőjének lenni, nem így a kollektívista szocializmusnak, ezen utópia meglehet egy-pár tudós fejében, de a gyakorlati célból örökre száműzve lesz.

De a demokrata szocializmusnak is meg kell maradnia az ideális keretben; nem szabad elfajulnia, a miként ma elfajult. Mert így éppen olyan veszélyes és üldözendő, mint az egyéb árnyalatok.

Ritter Ágost.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma, a husvéti ünnepek közbe jötte miatt, f. hó 13-án, szerdán a reggeli órákban jelenik meg. — Boldog ünnepeket kívánunk!

A forgalom e hidon rendkívül élénk. Kocsi kocsi után következnek, fennakadás még sincs, mert a rendőrök szigorúan ügyelnek a hajításra, csakis lépésben történetik az. A hid jobb oldalán fekszik a királyi palota, közvetlen a Visztula partján, hatalmas épület, igen nagy területet foglal el. Jelenleg részben a kormányzó lakása, részben a katonai parancsnokság van benne elhelyezve. A tágas udvarban állandóan tanyáz egy sötét cserkesz lovasság, mely a kormányzó díszkíséretét képezi. A magasból belátnak az udvarba és érdekkel szemléltük e dalás marcona alakokat. Egyenruházatuk festői; a prémes kabát, mindkét oldalán a mellen patronartórt, a hegyes kucsmá; fegyverzetük a hosszú puskán kívül lándzsá. Lovaik pompás, tüzes állatok; kivétel nélkül mind pejszínű.

A királyi palota előtt áll Zsigmond király ércszobra, igen sikerült mű.

A belváros magas dombon épült, mely uralja a többi városnegyedet.

A Zsigmond-tértől vezető utca a „Senatorskaja” a legjobb Varsóban, itt vannak a díszes épületek és a legélénkebb forgalom táru a szemlélő elé. Itt sétálnak Varsó előkelői, mert sok orosz és lengyel főnemes tartózkodik a város falai közt, a legtöbbször saját palotáján. Igen szép, élénk szemű lengyel nőket látunk végigvonulni az utcán; önkéntelen kalandra gondol a jámbor utas, de hiába az idő rövid és tekintettel kell lenni Zákó barátunkra, ki csak imént fogadott örök bűséget az oltár előtt; borzadva utasit vissza ily profán gondolatot.

Az elegáns világon kívül érdeket kelt az utcán tolongó köznép a közeli falvakból. Erőteljes, magas alakok, a férfiak hosszú hajjal, mely elől a homlokán egyenesen van lenyírva, fejkönn az ismeretes négyzetű szipka, vagy pedig a feketés-szürke báránnyal sítveg, felső testüket az ugynevezett „Sukmon” fedi, a varrásoknál bőven zsinórozva, derekukon gyapjú övvel átkötve; bő nadrág, lábukon hosszú csizma vagy bocskor (kurpje). Jellemző a pisze, ugynevezett Koscziusko orr.

A köznép nőit nem lehet szépek nevezni, de

mindenikben van bizonyos báj, mit emel a hajlékony karcsu termet. Többnyire szőkek, izléssel öltözködnek.

Sajnos nem rendelkeztem elégséges idővel, hogy a nevezetes épületeket megtekinthettem volna, így csak az általános benyomással kelle megelégednem.

A kövezet általában felette rossz, a mi vidéki városainkban találhatunk hasonló, az ugynevezett macskafejeket. Ha hosszabb ideig járunk rajta, talpunk megfájdul.

Bolyongásaink között elérkeztünk a híres Krasiński palota elé, mely legszebb épülete Varsónak, tiszta olasz stílusban emeltet; a palota körül terjedelmes kert terül el, mely valamikor díszes lehetett, de most igen el van hanyagolva. A palotához közel lévén a zsidónegyed, a kert hemzsegett a lengyel zsidóktól, kik az ismert jargon nyelven beszélve, pokoli lármát csaptak. Nem vagyok antiszemita, de Isten ugyse, ha hosszabb ideig laknám Varsóban, csakhamar azzá lennék. Valóságos csapás az amúgy is sújtott lengyel népre ezen műveletlen vad horda.

Dicső Varsó! falaid közt valamikor hatalmas lengyel királyokat koronáztak — fény és pompa között — hová tűnt a nagyság? hová a dicsőség? átkos egyenletlenség, belviszály ledönté uradalm. Falaid között most kaftanos lengyel zsidók koronázzák magukat bajtincsekkel. Sic transit!

Menekültünk a zsinagógaszerű zajból a szállodánk átellenében fekvő szász kertbe. Ez pompás, szépen gondozott nagy kiterjedésű park a város közepén, mesteres dombok, hatalmas fák és zöld pázsit élénkítik a benyomást. Tertülete majdnem hét hektárt tesz ki. A diadalviszerű bejárat lampionokkal volt díszítve. A kertben katonák zenekar hangjai mellett nagy tömeg bulázott fel és alá a park kavicsokkal behintett útjain. Alig lehetett a sokaságban előhaladni, szép nők, orosz katonatisztek fehér egyenruhákban, Varsó előkelő nemesi és polgári élveztek a szép estét.

Elfáradva sok járás-kelestől, csakhamar betértünk szállodánkba pihenni és éhségünket lecsillapítani. Az étteremben alig jutottunk helyhez, telve volt az igen

A nagyhét. A zombori róm. kath. templomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartatni:

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztmádással; mire a Szentség a szent Sirhoz vitetik, — ezután bunyevác szent beszéd. Délután 3 órakor magyar szent beszéd, melynek végeztével processió vezetetik a Kálváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralma és a „Miserere”. — Esti 7 órakor a szent sirtal ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombaton reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel, 8 órakor tűzszentelés, a husvéti gyertya megáldása dicsőszóval, ezután a próféciák, keresztmádás és minden szentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. Az ünnepléses feltámadási körmenet esti 7/8 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kismise és német szent beszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác szent beszéd; 10 órakor ünnepléses nagymise; délután 3 órakor veccsérnye.

Husvéthétén az 1848-ik évi törvények szentesítésének felszázados évfordulója alkalmából reggeli 9 órakor ünnepléses nagymise fog szolgálatni és ezen okból a szokásos magyar prédikáció nem — mint rendszeren — 10/10 órakor, hanem mindjárt az első mise után 1/8 órakor fog megtartatni. — A nagymise végevel, 10 órakor még egy csendes mise mondatik.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélő tábla elnöke Székely Géza ügyvédjelöltet a szabadkai kir. törvényszékhez joggyakorlóvá nevezte ki.

Ev. református isteni tisztelet. A belv. hitvallású hívekkel közöljük, hogy f. hó 11-én, — husvét hétfőn — imaházunkban (Appolló-utca Ulrich ház), urvacsora orszáossal egybekötve isteni tisztelet fog tartatni. Szondy Lajos ev. ref. lelkész. Kozma László gondnok.

Április hó 11-ike Zomborban. Emlegettük már, hogy úgy Bács-Bodrogh vármegye, mint pedig Zombor város törvényhatósági bizottsága április hó 11-én díszközgyűlést tart. A vármegye meghívóját már közöltük. Trischler Ferenc polgármester a következők meghívót küldötte szét a bizottsági tagoknak: Meghívó. Zombor sz. kir. város közönsége folyó évi március hó 31-én tartott közgyűlésen elhatározta, hogy az 1848. évi törvényhozás magasabb alkotásai szentesítésének ötvenedik évfordulóját április hava 11-ik napján délelőtt fél 11 órakor tartandó díszközgyűlésen fogja megtüntetni. Ezen díszközgyűlésre van szerencsém Tekintetes N. N. bizottsági tag urat azon kérelemmel meghívni, hogy az nap 9 órakor a bálaadó istentiszteletben leendő együttes részvétel céljából a városháza nagyertermében megjelenni sziveskedjék. Zombor, 1898. évi ápril hó 4-én. Trischler Ferenc s. k., polgármester. A polgármester egyidejűleg a város polgárságához is intézett egy felhívást, a melyekben a házaknak zászlókkal leendő feldíszítésére kéri fel. Ez a felhívás így hangzik: Felhívás Zombor szab. kir. város polgáraitól. Zombor szab. kir. város közönsége folyó évi március hó 31-én tartott közgyűlésen elhatározta, hogy az 1848. évi törvényhozás magasabb alkotásai szentesítésének ötvenedik évfordulóját a magyar törvényhozás által nemzeti ünnepnek ki-mondott április 11-ikét méltóan fogja megünnepelni. A város közönsége mint politikai testület a maga hatáskörében méltó fénytel ünnepel meg ezen napot, de hogy ez ünnepnek külső fényt is adjunk, felkérem Zombor szab. kir. város polgárságát, hogy e napon a reggeli órákban házaikat lobogókkal feldíszítsék sziveskedjék. Zomborban, 1898. évi április hó 4-én. Trischler Ferenc s. k., polgármester. — Április hó 11-én tehát d. e. 9 órakor bálaadó istentisztelet lesz a róm. kath. templomban. Utána d. e. 10 órakor díszközgyűlés a vármegyénel, majd 11 órakor a városnál. Ugy a megyénel, mint a városnál egy-egy bizottsági tag mond ünnepi beszédet. Mint értesültünk, Karácson Gyula alispán, illetve Trischler Ferenc polgármester felkérése folytán a vármegye közgyűlésén Egl József, futtaki apát-plébános, a város közgyűlésén pedig Koczkar Zsigmond, kir. közjegyző mondja az ünnepi beszédet.

széles társasággal. Egy hosszú fehér szakállas öreg pincér szolgált ki, elég jól bírta a német nyelvet. Felült az ételek és italok drágasága, alig volt valami egy rubelen alól kapható, de hát a gazdag Oroszországban vagyunk, hol a pénzegység a rubel. A szomszéd asztalnál több orosz lovassági tiszt ült, elég fenhangon és feszeltentül társalagva. Ritkán láttam annyi szeszest italt elfogyasztani, mint ezen vig legények. A legerősebb likőröket vizes pohárból itták, ezután megszámlálhatlan palack pezsgőt; de nem állíthatom, hogy e sok szesz megártott volna nekik. Kérdésünkre az öreg pincér elmondá, hogy az orosz tisztok nagyrésze így él, de a lovasságnál gazdag emberek szolgálnak, kik győzik pénzzel, dacára ennek, sokan ftlign usznak az adósságokban.

A fáradtság mindannyiunkon erőt vévén, nyugalomra tértünk. Szobánk nem épen a legtisztábbak közé tartozott, így jónak láttam a magammal hozott feregporral alaposan behinteni ágyamat, ami nem bizonyult felesleges elővigyázatnak. Reggel Zákó barátom keservesen panaszkodott az apró kis állatkák zaklatásai miatt, sőt mi több, midőn hajnalodni kezdett, utána nézett a dolognak, és ime a lepedőn egész kedélyesen versenyt futottak a kedves kis soklábuak. No de Orosz-Lengyelország vendéglőiben az ily kis incidens mindennapi, szót sem érdemel.

A reggeli órákban még egyszer bejártuk Varsó utcáit, megnéztük az egyetemet, Copernicus szobrát. Véletlenül betértünk egy gyógytárba, a gyógyszerész folyékonyan beszélt németül, sőt kiült, hogy német születésű. Megtudtuk tőle, hogy azelőtt kizárólag csak német gyógyszerész kaphatott gyógytári engedélyt az európai Oroszországban, néhány év óta azonban ezen intézkedés megszűnt.

A déli órákban kibajattunk a Visztula túloldalán fekvő „Terezipoli” pályaudvarhoz. Majdnem félórát tart, míg kiér az utas, át kell haladni Varsó-Praga nevezetű elővárosán; a nyomorult kis házak, a piszkos utcák kellemetlen benyomást keltenek.

(Folyt. köv.)

Elismerés. Uj-Szivac községét méltó kinttételéért. Karácson Gyula alispán ugyanis Eimann Károly, községi jegyzőnek elismerését fejezvé ki, őt 15 frt jutalomban részesítette. Ladányi Mór, községi aljegyzőt pedig a pénzügyminiszter jutalmazta meg 20 frttal.

Istentisztelet. Az ág. ev. híveknek tudomására adatik, hogy husvét vasárnapján d. e. fél 10 órakor a szokásos helyen urvacsorával egylekötött istentisztelet tartatik, amelyre a t. hívek ezennel meghívotnak. Medveczky Zsigmond s. k. egyházi felügyelő, Korossy Emil s. k. utazó lelkész.

Jótekonycélú gyermek-előadás a tanító háza javára. A városi színházban 1898. évi április hó 11-én (husvét másnapján), a népiszkolás gyermekekkel tartandó előadás műsora: I. Ima. Irta: Gluck Kristóf. Éneklő az V. és VI. fü osztály. Kiséri egy műkedvelő zenekar. II. Az öreg vándor. Színmű két felvonásban. Személyek: Mezei Gábor, birtokos Binder Jenő 4. o. t. Berti, Lujza, Ferike gyermekei Major Károly 3. o. t. Czinkler Flóra 7. o. t. Várossy Károly 4. o. t. Erzsike, arva leány Koch Mariska 7. o. t. Ambrus, egy öreg vándor Hetteszheimer Ernő 4. o. t. Bumbum, strázsamester Karász Gyula 4. o. t. Kardos, honvédtiszt Sztrilich Imre 4. o. t. Katonák: Haasz Gyula 4. o. t. Szigriszt Andor 4. o. t. Schmidt Béla 3. o. t. Schützler Feri 3. o. t. Schützler Aladár 3. o. t. Binder Ferenc 3. o. t. (Történi falun, 1849 ben háboru idején.) III. Ezer év. Melodráma. Szövegét Pósa Lajos, zenéjét Tarnay Alajos írta. Szaválja: Drescher Pali 4. o. t. Kiséri: Herczenberger Matild k. a. IV. Látogatás tündérhonban. Énekes látványos tündérajáték 3 felvonásban. Rendezi: Mayerne O. Erzsébet tanító. Személyek: Tündérlány Drescher Pali 4. o. t. Mariska Hauke Ilona 6. o. t. Tündérlány Steiner Ella 6. o. t. Csillagtündérek: Szondy Mariska 6. o. t. Markovits Ilona 7. o. t. Bieliczky Emma 6. o. t. Fecske-tündér Pekánovits Mária 6. o. t. Lepkétündér Michels Margit 7. o. t. Rottinger Teréz 6. o. t. Kulics Vilma 5. o. t. Nefejeztündér Weber Erzsébet 6. o. t. Gyöngyvirágtündér Preszly Nelli 6. o. t. Koch Mariska 7. o. t. Nány Erzsébet 6. o. t. Orgonatündér Proll Erzsébet 5. o. t. Szondy Bella 4. o. t. Fratricsevits Antónia 5. o. t. Mese tündére Rákossy Ilona 5. o. t. Öreg tündér (titkos tanácsos) Hetteszheimer Imre 3. o. t. Főudvarmester Kohut Lajos 4. o. t. Főkonyhamester Faller József 4. o. t. Udvari boldond Pfeifer Gyula 4. o. t. Szellőhadnagy Preszly István 4. o. t. Tündér katonák: Husvét István 2. o. t. Jorgovics Széver 2. o. t. Fürtgötündér Vojnits István 2. o. t. Törpék Steiner Gyula 2. o. t. Paul Iván 2. o. t. Rákossy Béla 4. o. t. Dalmay István 4. o. t. Czervenkovits Jenő 3. o. t. V. Mária. Irta: Florido. Népdalok Czimbalmón játszza Mayer Jenő 3. o. t. VI. Az ibolya álmai. Irta: Tompa Mihály. Szaválja: Markovits Ilona 7. o. t. VII. Auagramm. Kiséri: Egy műkedvelő zenekar. Személyek: I. betű Preszly Nelli 6. o. t. S. betű Hauke Ilona 6. o. t. T. betű Weber Erzsébet 6. o. t. E. betű Steiner Ella 6. o. t. N. betű Nány Jolán 5. o. t. F. betű Bieliczky Anna 6. o. t. I. betű Kulics Vilma 5. o. t. A. betű Nány Erzsébet 6. o. t. F. betű Pekánovits Mariska 6. o. t. E. betű Michels Margit 7. o. t. L. betű Szondy Mariska 6. o. t. T. betű Markovits Ilona 7. o. t. A. betű Rottinger Teréz 6. o. t. M. betű Proll Erzsébet 5. o. t. A. betű Szondy Bella 4. o. t. D. betű Fratricsevits Antónia 5. o. t. T. betű Koch Mariska 7. o. t. A színek alatt „Egy műkedvelő zenekar“ játszik. Helyárak: Prose. Páholy 4 frt, páholy 3 frt 50 kr, támlásszék 1 frt, karzati ülőhely 30 kr. A t. bérlekéretnek helyeik megtartása iránt ápril 5-éig (kedden) déli 12 óráig intézkedni, ezental mások igényei lesznek kielégítve. Jegyeket nagyszíntörtéktől kezdve d. e. 12 óráig a központi fiúiskola tanácstermében és 11-én este a pénztárnál lehet váltani. Felülvezetések — tekintettel a jótekonycélra — köszönettel fogadtatnak és hirtlapilag nyugtáztatnak. Az előadás kezdete este pont fél 7 órakor. A nagyközönségnek szives pártfogását kéri: a róm. kath. tanító-testület.

A gazdasági egyesület közgyűlése. A Bacs-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület folyó évi április hó 24-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor a vármegye székházának kistermében évi rendes közgyűlést tartja meg. A közgyűlés tárgysorozata következő: 1. Dr. Alföldy Gedeon egyesületi elnök leköszönése és ennek folytán az elnöki tisztség betöltése. 2. Elnöki jelentés az egyesület működési viszonyairól. 3. Pénztárnoki jelentés az egyesület vagyoni állapotáról. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1897. évi számadásokra vonatkozólag. 5. Munkatervezet és költségvetés megállapítása 1898. évre. 6. Esetleges indítványok. — Latinovits Pali, egyesületi alelnök a meghívókat a napokban küldi szét.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori pénzügyigazgatásnál fogalmazói állásra.

A szerb színtársulat tegnapi előadása. A Zomborban működő szerb színtársulat — a közönség kívánságára — tegnap operette-előadást rendezett. Erre az alkalomra eljött Péterváradról a 70. gyalogezred zenekara, a melylyel a társulat Ujvideken már összehozott. Színe került a „Jabuka“ című operette és a „Janette lakodalma“ c. opera. A közönség zsufofiaságot töltötte a színházat és ugyancsak tapsolt a sikertől előadásnak. A katona-zenekar az előadás után az „Elefant“ szalldóban játszott a reggeli óráig.

Kirándulás. A „Zombori Kerékpár-Egyesület“ a virágvasárnapra tervezett és a rossz idő miatt elmaradt megnyitói kirándulását folyó évi április hó 11-én (husvét hétfőn) délután 2 órakor tartja meg.

Megbízás. A Földművelésügyi m. kir. miniszter értesítette vármegyénk törvényhatóságát, hogy Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő betegsége folytán ellátatlanul maradt szegedi kir. erdőfelügyelői ideiglenes vezetésével Oszterlamm Armin nagyváradi kir. erdőfelügyelőt, a teendőik közvetlen ellátásával pedig Pitroff Kornél kir. erdőfelügyelőt bízta meg.

Tűz Zomborban. Szerdán este egy 10 óra táján a vészharang kongása zavarta föl a csendesen szunyódó polgárságot. Majd megkondultak a templomok harangjai is. Tűz volt a városban. Teltsch Gáspár műhelyében tört ki a tűz, mire azonban a tűzoltók odaértek, már elfojtották a házbeliek. Talán fölösleges is volt a kongatás, bár inkább szászor zavarják föl a polgárságot, mint komoly esetben egyszer nem.

Gyászír. Kollár József, helybeli tekintélyes könyvkereskedő salyos csapással sujtotta a kegyetlen sors. Ifju, szép nejét ragadta el tőle a kérelmetlen halál. Eleteknek 27. évében, 8 évi házasság és hosszas szenvedés után a fiatal asszony folyó hó 7-én szenderrült jobb létre. A temetése ma d. u. 5 1/2 órakor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki: Kollár József a saját, valamint gyermeke Margitka, ugyszintén az alulírtak nevében is a legmélyebb fájdalommal tudatja a szeretett hitves, jó anya, illetve gyermekük, testvérük és sógorójuk Kollár Józsefné szül. Gromilovits Mariska folyó évi április hó 7-én reggeli 5 órakor életének 27., boldog házasságának 8. évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A felejtethetlen halott földi maradványai folyó évi április hó 8-án délután 5 1/2 órakor fognak a gyászházban (kis-bezdáni Zöldfa-utca 155. sz.) beszenteltetni és a szent Rókus sirkerben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 25-én d. e. 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Zomborban, 1898. évi április hó 7-én. Legyen nyugalma csendes! Emléke áldott! Gromilovits Károly és neje szül. Bilanics Hermin, szülei. Gromilovits Irén, Gromilovits Róza, testvérei. Balázs Zsigmond és neje szül. Kollár Paula, Kollár Lajos és neje szül. Andaházi Gabriella, Báthori György, Kollár Amália, Kollár Anna, sógorai és sógoróni.

Gözfürdő. A gözfürdő, tekintettel a husvétii ünnepekre, szombaton lesz nyitva.

Garázda részegek. Kalmár Szilveszter és Mrkovacs Gergely, zombori csavargó legények a tegnapi virradó éjjel szörnyű módon beszeszedtek. Teljesen bergott fövel betértek az ugynevezett „Kis Vadászker“ vendéglőbe. Hangos szóval kértek italt. A korcsmáros tudtára, hogy nincs pénzük, nem akart nekik adni, lévén mindketten kétes egzisztenciák, rossz fizető paaszérok. A két részeg a korcsmáros eljárása fölötti bosszúságban törni, zuzni kezdett. Összetörték mindent, a mi a kezük ügyébe került; ablakokat, ablakfélfákat, ajtókat, poharakat, üvegeket stb., összesen mintegy 40 forint kárt okozva. A rendőrség mindkét garázda fickót lecsukta, hogy mámorukát kioldják. Kalmár Szilveszter az a híres Szilvi, a ki subane korában megmászta az új templomot s a ki gyerek korában is anyyi rossz fát tett a tűzre, hogy egy ideig a javító intézetnek volt kénytelen lakója lenni.

A büntények. A rendőrség, az új főkapitány erélyes vezetése alatt, apránként nyomára jön annak a sok csalónak és tolvajnak, a kik évek óta veszelgettek városunk közbiztonsági állapotait. Van egy pár kisebb korcsma Zomborban a külvárosokban, a melyek rendes gyűlhelyei voltak az elvetemült embereknek. Ezeket a korcsmákat éber figyelemmel kíséretti a főkapitány. Egyre már réá tette a kezét. Ez a Dzsinitz József-féle korcsma, a mely a Bánát külvárosban van. Ez a korcsma a rosszlelkű embereknek valóságos tanyája volt. Az italmérési engedély megvonása a minő kívánatos, ép annyira valószínű is. Így jár majd másik egy pár korcsmáros is, ha tudva alkalmat adnak a bűnös manipulációk keresztülti vitelére.

Dal- és zeneestély. A „Kulai dalárda“ 1898. évi április 11-én az „Elefant“ szalldo helyiségeiben táncal egybekötött alapszabály szerű dal- és táncestélyt rendez. — A műsor a következő: 1. Huber Károly: „Fohász“ Éneklő a dalárda. 2. L. v. Beethoven: „F. Quartett“ vonós négyes, előadja: Wittmann Gyula, Haasz Mihály, Milla Antal és Stampfer József urak. 3. Lányi Ernő: „Vándordal.“ Éneklő a dalárda. 4. Gabányi Árpád: „Az öngyilkos.“ Monolog, előadja Kiss Ferenc ur. 5. W. A. Mozart: „Szerenata.“ vonós négyes. 6. Horváth Akos dr.: „Népdalegyveleg.“ Éneklő a dalárda.

Pisztolyparbaj. Szabadkáról írják: Párviadal vétsége miatt állottak tegnap G. . . . J. . . . ügyvédjelölt és T. . . . E. . . . joghallgató a törvényszék büntető tanácsa előtt. Még a mult év július havában valamin összeszóllalkoztak s a kölcsönös sértéseknek pistolyparbaj lett a vége, amit a deszkái erdőben intéztek el, a parbajban azonban egyik fél sem sérült meg. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa tegnap tartotta meg felettük a végtárgyalást; mindkét vádlott beismerésben volt s azért, valamint egyéb enyhítő körülmények figyelembe vételével mindkettőt 5—5 napi államfogházra ítélte el. Vádlottak s a kir. ügyész is az ítéletben megnyugodtak, az ítélet tehát jögerős.

Verkedés. Vasárnap éjjel Ludason Gyukin Eszter korcsmárosné házában mulatozott két magyar legény. Mulatság vége felé az egyik bucsuzásképpen megölette a szemrevaló menyecskét, min a másik annyira földühödött, hogy barátját hatalmasan arcul ütötte. De ez sem maradt adós, egymásnak estek, addig ütöttek érték egymást, mígnem a korcsmárosné lármájára odaesődült emberek a szerelmes atyfiakat szét nem változtatták. Mindkettőt lakásukon apólják.

Öngyilkosság. Megirtuk annak idején, hogy Kiss István, az adai földmives iskola főkereszte öngyilkos lett. Levelezők utólag az öngyilkosságról még a következő részleteket jelenti: Kiss István a m. kir. földm. iskola kereszte d. u. 2—3 óra közt revolverből szájába lőtt és szörnyet halt. Szomorú tettét az iskolakert árkában követte el. Okát még csak gyanítani sem lehet, mert eddig semmiféle hátrahagyott írásra nem talált a hatóság. Buskomorság vagy efféle előjelek sem voltak rajta észlelhetők. Öngyilkosságát megelőző nap delutánján benjárt a városban, hol két gazdasági segéd találkoztott vele, kik társaságában reggeli 5 óráig mulattak. Ekkor kibajattak az iskolához, a honnan egy 8 óra táján erősen ittas fövel eltűnt, kimenővén a város alatti szőlősbe, hol a munkásoknak a metszés mikéntjét magyarázta. Itt a szőlőben a nála levő revolvert kétszer elsütötte, s aztán bement a városba, ahol az egyik korcsmában pálinkát, a másikban, pedig sok sört fogyasztott és 10 óra után minden cél nélkül átrándult Moholra. Innen d. u. 1 órakor hazatért, hol pár percre ledőlt a pamlagra, de csakhamar ismét elmozdított, s midőn keresésére indultak, d. u. 3 óra táján átlőtt koponyával halva találták az árok fenekén, a kilőtt revolvert még akkor is közel a szájához görcsösen szorongatta. A szerencsétlen 35 éves fiatal képzett és munkás embert, kit gyászbabornult neje kisedgyermekével sirat, vasárnap d. u. temették el az ev. ref. szertartás szerint.

Gyászír. Koráni Ferenc, 1848—49-es bonvéd ferencz-csatornai pénztárnok, Bacs-Bodrogh vármegyei törvényhatósági bizottságának tagja folyó évi április hó 5-én reggeli 5 órakor hosszas szenvedés után életének 66-ik évében jobblétre szenderrült.

Megállt a vonat. F. hó 4-én reggel a Szabadkáról Zomborba menő vonat Tavankut állomás előtt nyílt pályán hirtelen megállt. A megállt utasok nagy része a szitáló esőbe rohant ki a kupéból, mialatt a kalauzok sietve keresték a megállás okát. Csak hosszas keresés után tudták kisírti, hogy az egyik kupé vészféke minden ok nélkül lezáródott és a robogó vonatot megállította.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ március 27-iki száma 14 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Gajzágó Salamon“ (arczképpel). — „Petőfi öcséséről.“ Irta Sipos Soma (Petőfi Zoltán arczképpel, fénykép után rajzolta Hary Gyula). — Költemények: „A buvópatak.“ Versényi Györgytől; „A kanteletar dalaiból.“ Finnből fordította Ban Aladar. — Regénytár: „Hányan vagyunk még?“ Elbeszélés. Irta Jókai Mór (Goró Lajos rajzai-val); „A francia zászló.“ Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Borkóstolás“ (képpel Dery Kálmán festménye után). „A divat a nagy Napoleon udvarában.“ — „Komárom ünneplése a Klapkaszobor előtt“ (képpel a komáromi március 15-iki ünnepléről). — „A kelet-afrikai népszokásokról.“ Afrikai uti jegyzetek. Emmer Géza Károlytól. — „Gróf Thun Ferenc, az új osztrák miniszterelnök“ (arczképpel). — „Natalia főhercegnő halála“ (Frigyes főherceg leányának arczképpel). — „Egy nap alatt épített vasút.“ — „Cavalotti Felix“ (arczképpel). — „A magyar nemzet történetéből“ (képpel Vágó Pál rajza és egykoru gobelinkép után). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. „A Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságokkal“ együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

A Magyar Kritika 13. száma a következő tartalommal jelent meg: Ha Petőfi élne... (Vezércikk). Huber Lipót munkája a Talmudról, ismertetéi Schmidt Ferenc dr. a honvédelméről, írta: Zolár József, ismertetéi Palágyi Lajos, Magyar könyvtár, Morvaj Győzőtől. Kozma, Beöthy és Rákosi márciusi színművei, bírálja: cs. e. Gracza György; Szabadságharc története, ismertetéi Király Pal. Molnár Ferenc; Magdolna, bírálja: Roboz Andor. Békefi Remig művelődés történeti értekezések. Szentci Molnár Albert életo, Dézsy Lajostól, ismertetéi Rupp Kornél. Pázmány és a magyar liturgia; Angyal Dávid és Sebesztha Károly vitája. Irodalmi hírek. Folyóiratok. Megjelent könyvek.

Megjelent „A szülő helyes metszése“ c. alatt hazánk különféle vidékeire alkalmas szőlőmetszési módokat tárgyaló segédkönyv. Irta Maurer János, ösmert hírnevű borász. A könyv az általános tudnivalókon és a szőlőmetszés mestersége című részleteken kívül a következő metszési módokat írja le és rajzban is bemutatja: 1. Kopaszmetés. 2. Rövid csapmetés. 3. Bakmetés. 4. Hosszú csapmetés. 5. Maurer-féle változott csap. 6. Tökefejes félkarikás művelet. 7. Rajnai művelet. 8. Ménesi karikás művelet. 9. Maurer javított karikás combművelete. 10. Fekete féle karikás művelet. 11. Maurer-féle lugas. 12. A redély. Végül következik még a Dezeimeris-féle elmélet rövid ismertetése és a szerző végszava. E könyv a gyakorlatból van merítve, és a mai tudomány alapján könnyű magyarsággal népszerűen van írva, úgy hogy a tanításai a gyakorlatban könnyen lesznek érvenyesíthetők. Melegen ajánljuk e kis művet tisztelt olvasóinknak, tudva, hogy a szülő helyesen metszve nagyobb termést biztosít számunkra. Ezért ezt a könyvet minden szőlőbirtokosnak, vinceller- és metszőnek ösmernie kell. Az ára 1 forint, s a pénz előleges megküldése után szerző Maurer János (Kassa, Maurer udvar) bérmentve küldi azt. Öt könyv megrendelésénél hatot küld.

Uj Idők. Egyetlenegy magyar szépirodalmi képes folyóirat sem találta meg az utat a magyar közönség szívéhez oly helyesen, amint Herczeg Ferenc lapja, az Uj Idők. Abban rejlik e nagy hatás titka, hogy a szerkesztőnek sikerült az egész magyar irodalmi és művészvilág minden kiválóságát lapja köré csoportosítani s így mindig legjavát adhatja benne annak, amit a magyar irodalom és művészet termel. Nagy ízléssel, eleven változatosságban csoportosul e kintnő folyóirat minden füzetében egymás mellé két-három új tárgy folytatása, színes, finom elbeszélések, rajzok és récék, a mai költészet legszebb alkotásai, a heti rovatokban pedig bő és elegánsan megírt krónikája van a hét nevezetességeinek. Ezt az érdekes szíveteg minden füzetben számos kép díszíti, hazai és külföldi jeles festők és szobrászok műveinek művészi hasonmása, azután a hét nevezetes eseményeinek képei, amelyeket nagy gondnal válogat össze a szerkesztőség. Az Uj Idők azontelít évenként kedves és értékes meglepetést készít elő olvasóink, diszes külön mellékleteket és a mai reprodukció legújabb találmányu sokszorosítási módjaival készített képeket ad híres mesterek legjobb művei nyomán. Így nagy hellogravurben május hó elején ingyen küldi minden előfizetőnek Munkácsy remek festményét a „Tepésinalok“ at. A pompás nagy jutalomkép legművészebb emléke a szabadságharcnak. — Egy egyszerű betekintés az Uj Idők valamely füzetében mindenkit meggyőz arról, hogy Herczeg Ferencz lapja csakugyan fenyesen megállja helyét a külföld bármely képes folyóirata mellett. Ilyen mutatványszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal. (Budapest, Andrassy-ut 10. sz.) Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 2 frt.

Magyar Lányok. Nemes buzgalommal, igaz lelkesedéssel és szeretettel szerkeszti ezt a lapot Tutsek Anna. A serdtől, fiatal lányoknak, a kis pipiskéknak, kik abban a kényes korban vannak, midőn leginkább kell övni gyengéd, fogékony lelküket minden rossz benyomástól, a mely ferde irányban terhelhetné gondolkozásukat, izléstüket, igazán megbecsülhetetlen egy ily nemes irányu lap, mely tiszta magyar szellemben, helyes irányt szab gondolataiknak. Az érdekes, változatos, mű-

lattanó és szórakoztató olvasmányok egész kincses bányáját nyújtja a Magyar Lányok, melynek a legjobb magyar írók tudásuk legjavát igyekeznek szentelni. Azonkívül az illusztrációkban, szebbnél-szebb képekben szintén a legjobbat adja, úgy hogy már is sikerült az efajta külföldi seletjes termékeket csaknem teljesen kiszorítani. Magyar anyáknak, tanítónőknak, a kik sulyt fektetnek arra, hogy leányaik, növendékeik lelkét minden káros behatástól megóvják, nem ajánlhatunk melegebben egy lapot sem, mint a Magyar Lányokat, mely Tutsek Anna szerkesztésében minden vasárnap megjelenik. A lapot a Singer és Wolfner cég adja ki. Előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal: Budapest, Andrássy-ut 10.

Negyvennyolcas almanach. 1848. ötven éves jubileumára és emlékére gyönyörűen illusztrált almanachot adott ki most a Magyar Hirlap. E kötetet minden újonnan belépő előfizető teljesen díjtalanul kapja meg. Jókai, a nagyszerű kor egyik legnagyobb alakja, aki ezen-tul szerződése értelmében csak a Magyar Hirlapba írja mint legfőbb munkatárs szépirodalmi dolgozatait, gyönyörű arcképet dedikált az olvasóknak ebben az almanachban. Jókaival az élen harminc állandó belső dolgozója van most a Magyar Hirlapnak. Szerkesztője tehát a legnagyobb és tagjai az irodalom és zurnalisztika legkiválóbb tagjai. De nemcsak a szépirodalom kiváló kultiválása célja a Magyar Hirlapnak, hanem első sorban az, hogy a napi események ismertetésében érdekes, friss, bőséges és megbízható, a politikában bátor és becsületesen legény és rendíthetetlenül álljon kormányok és pártok fölött. Ezt biztosítja a munkatársának az a gárdája, amelynek vezetője Fenő Sándor szerkesztő, aki a lap megalapítása óta mindig azt írta a Magyar Hirlap zászlajára: Demokrácia, demokrácia, ismét csak demokrácia! ez a Magyar Hirlap hiszkegye. Le a címkörséggel, a hatalmasok terrorizmusával és előre: a polgárság érdekében, javáért: az elhagyottak, a szegények, az igaztalanul szenvedők ügye legyen az első. Amde akkor is így legyen, ha az a polgárság nem is budapesti, mert a Magyar Hirlap nem fut egy követ azokkal, aki az egész ország rovására akarják gazdagítani a fővárost. Bűnt követ el az, aki a vidék életmódját akarja ömlesztetni Budapest életébe. Mindenhol, ahol csak magyarok élnek, ha a legkisebb tanyán is, ott az ország fővárosa van. Azért is foglalkoznak a gazdaság életbevágó kérdéseivel is kiváló szakértek. A kedvezmények egész sorozata is ajánlja a Magyar Hirlapot. A Kis Világ című gyermeklap 50 krajcárért, az Évszak című divatlapot 80 krajcárért kapják negyedévenként az előfizetők ezeken felül teljesen díjtalanul kapták meg Jókai Mórnak a Magyar Hirlapban most megjelenő regényéből: „Öreg ember nem vén ember” az eddig megjelent folytatásokat. A Magyar Hirlap bár-mely naptól kezdve lehet előfizetni és az előfizetési ár negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összeg postautalványon küldhető Budapestre, Honvéd-utca 4. sz. alá.

CSARNOK.

Feltámadott.

Oly néma volt, mint sír, e szép határ,
A tél halotti leplet vetve rája.
Vidám pacirtszó zeng itt ma már,
Szívem vidultat benn' úgy föltalálja!
Bú hely'it öröm, vidámság itt, amott:
Holt némaság! dalod — feltámadott.

Büszkén takarja zöld bársonypalást
A domboldalt, mely nem rég oly kopár volt;
Hóleple feslék rajt' szemlátomást,
Egymás hátát borítva már a sok folt...
Rongyos helyett mi szép kőntöst kapott!
Sirjából a vetés — feltámadott.

Vig csacska csermely! a bús némaság,
Mely oly soká megilt rajtad merően,
Feledve már: bilinesednek vasát
Eltépte a tavasz; s a zöld mezőben
Most játszi kedvvel lejt tovább habod:
A néma, holt csermely — feltámadott.

Világmegváltó eszme testet ölt
És lesz a népeknek vigasztalása;
Siralomvölgyből menyenyé lesz a föld...
De a kajánság ő sirját megássa.
Dicsfény-övezte fenkölt homlokod
Kikelt a sirból — oh, feltámadott!

Miként pacirtszó, hegyoldal és
Mint néma csermely s mint az istenember
Feltámadt: Oh, dicső felbbrédés,
A szabadságot is szent ihletteddel
Megilletéd, s a fenséges halott
— Hozsánna! — feltámadt, feltámadott!

Feltámadott. Oh, zsenge szép növény!
Fütröszsön csókban a tavasz sugára.
Serdülj. Csak karcsu termeted tövén
Féreg ne rágja, oh szívünknek drága,
Gyümölcsidet hogy sokan szagathassák,
Terebélyes fává növő szabadság!

Hollósi István.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin H. regénye.

Fordította: Szöllösi Jenő.

(Folytatás.)

(3.)

Harmadik fejezet.

Rotterdam ó-réjve: a Quidé Haven; e hatalmas medence mélyen belenyulik a városba, egész ama erős, magas töltésig, mely a dagály ellen védi meg. Ha ez a töltés nem buzódnék végig a város mentén, dagály idején a mögötte elterülő városrészek mind víz alá kerülének, mert ilyenkor a Mass sárgás-kék vize gyakran két méterrel is növekedik. E töltés hátán gyönyörű ut, az ugynevezett Hoogstraat, visz végig. A legelevenebb világforgalom látható itt; a kereskedők épületeiben, azok tűzmentes kirakataiban, bolti állványokban és szekrényekben, valamint a raktárakban óriási kincs van összehalmozva. Egyesek a megrakott hajókat a csatornákon keresztül a Hoogstraatig csuszátják, hogy Hátsó-India, Afrika s az újvilág kincseit lerakják. Egy másik óriási vasuti töltésen, mely hatalmas vasoszlopokra építve a csucsvés háztetőkhöz át viszi ki útját a városból: zakatolva, dübörögve éri egyik vonat a másikat s fut szét az ország minden részébe. Nyüzgő, pezsgő itt az élet.

A hajók felett füstfelhő emelkedik; a jövő-menő gőzösök hosszát fittventenek; alig érkezik meg egy hajó, ellepik a teherhordók s áthordják a sok megrakott zsákot, kosarat a raktárakba, vagy hordanak ugyancsak ilyeneket keskeny, imbolygó deszkákon át a távozásra kész hajóba, vitorlás csónakokba. Amott meg tolong a tömeg: egyezkednek, tanakodnak; kinek tarifa, notes vagy minta kezében. Ime, ezen keskeny, víz közé szorított szárazon van a világkereskedelem és forgalom központja. A külső kikötőben, melynek aránylag csendes az élete, többnyire az eladásra szánt hajók horgonyoznak és pedig a kikötözött, ritkás fasorral betöltött „Gelder” rakpart mentén; e parton árverezik el a hajókat és hajófelszereléseket.

E regény történetének idejében — alig egy év-tizedje ennek — a kikötőt olyan bódéfélelben, faköpenyben állt s onnan kiáltotta ki az eladó tárgyat és árát a szabad ég alatt összegyűlt népnek, mert bizony derült időben szívesebben álltak a szabadban, mintsem hogy a sötét, nedves árverési teremben egy a más hátán szorongjon.

Igy látjuk ma is. A kikötőt faköpenyben, jobbról-balról egy-egy irookkal, kik asztalkájukon ülnek; közvetlen előtte, az első sorokban áll van Heeren kapitány és hűséges szolgálója, Helim; most árverezik a „Hattyu”, melynek mint tudjuk akadt már több vevője; van Heeren még az éjjel ide usztatva közvetlen a part elé hajóját.

— Egy szép és jó hajó! kiáltá ki az árverező, a „Hattyu”, van Heeren kapitányé, jőhírű, ismert hajóskapitány; 3 árboccal, helybeli révkönyv 5789. száma alatt, 18 éves, épült Delftylben, 15 ezer forintra biztosítva! Csinos, mint a hajadon leány, egészséges, akár a leányzó s tisztá, mint a gelderbeli lányok, — csak 55 ezer forint, ki ad többet?

— Jót áll érte a révmester? kérdé egyszerre több hang.

— A révmester jót áll! kiáltá vissza a kapitány.

— Mondja a kikötőt! ordították a venni szándékozók.

— Révmester jót áll! nyugtatta meg őket a révmester, a hajó ép és egészséges.

— 56 ezer!

— 57 ezer!

— 58 ezer!

— 58 ezer! először!

— 58 ezer! másodsor! senki többet? itt megállt a kikötőt.

— 58 ezer harmadsor!

Hármat ütöttek a fakalapáccsal az asztalra. A hajót eladták. Sanders Hinerk Emdenből (Friseland) vette meg.

A két fiatal írnok kitöltötte az úrlapot; Sanders Hinerk oda lépett az asztalhoz, aláírta nevét s az árverező kezébe értékpapírokat olvasott le, miket az előbb szigoruan megvizsgált, aztán a háta mögött függő bádög szekrénybe helyezte.

Rövid szünet után új aktát vett a kezébe.

— Gőzös, „Donna Anna”; kapitány Op Zoon! kiáltá, 80 tonna, 120 lóerejű, gyönyörű! villog, mint a villám! gyors, akár a villám! erős, mint a villám! Épült Barcelonában, a Delshavenben horgonyoz; 100 ezer forintra biztosítva Hamburgban, courant; a hamburgi révkönyvben 17522. szám alatt; hiteles kivonat. Jót állók érte!

— 110 ezer forint, kiáltá van Heeren kapitány. Mely csend állott be, úgy látszik másnak nem tetszett a gőzös.

— 110 ezer frt! ismétlé a kikötőt, olyan mint a phönix, alig 10 éves, hamburgi révkönyv száma alatt, jótállással, — senki többet? — hosszú szünet, végül hármat ütö: a kalapáccsal. „Donna Anna” van Heeren kapitányé, kiáltá az árverező, 110 ezer hollandi forintért. Az írkokok elkönyvelték; van Heeren leolvasta az értékpapírokat, aláírta nevét s az új hajó, szép csinos gőzös átment birtokába, a mely ez aktussal a hollandi kereskedelmi hajóraj új tagja lón s a rotterdami révkönyvbe vezetett be 43027. szám alatt.

Van Heeren kapitány s afrikai kormányosa kitolakodott hát a tömegből; de ekkor ellátták útját a körül ölködő hajóselegyek, gratuláltak neki a szerencséjéhez, így remélvén egy korty italt, avagy hogy felfogadja őket szolgálatába. Ezekről is megszabadulva, haza felé tartottak.

Szóltanul haladtak végig a városban s csak mikor kiértek belőle, eredtek egymással beszédbe.

— Hajónk már volna, törte meg a csendet a kapitány, a messze távolba tekintve.

— Még hozzá jó hajó! erősíté a szerencsen.

— Sokra nem akarom biztosítani, kezdé a kapitány kis szünet mulva.

Kísérője sötét szemének éles tekintetét vetette rá.

— Az ilyen Spanyolországban épült hajóval baj eshetik a tengeren, folytatá a kapitány, s az ember igen könnyen gyauba keveredik.

A szerencsen mindjobbán figyelt.

— Vagy tizezer forinttal az értékén alul fogom biztosítani, beszélt tovább a kapitány, anélkül, hogy kormányosára pillantott volna.

Lassan, lassan leszállt az est. A lemenő nap sárgapiros sugarai aranyosra festették az égboltot. A környékes rétről, a gyümölcsösökből s a közeli falvak faiból enyhe, illatos tünde szellő érte a két embert.

— Annál magasabbra biztosíthatjuk a rakományt! szólalt most meg a szerencsen.

E szavak hallatára örömsugár villant meg a kapitány szemében, a ki úgy látszik igen meg volt elégedve a szerencsen eszméjével. A kapitány is észrevette, hogy a szerencsen nagyon is szemügyre veszi őt s szándékkal kerítte el tekintetét.

— Saját számlám és felelősségemre utazom; német lent, órákat és rajnai bort hozok majd Hamburgból Amsterdamba, szóló tovább a kapitány.

— És Hamburgban biztosítja? kérdezősködött igaztottságát magába fojtva a szerencsen.

Hamburgban megbecsültem s egy helybeli biztosító társaságnál, melynek ott ügynöksége van, bebiztosítom. Jobban ismerem a helyi viszonyokat, mint a németországiakat. Hollandi a hajó, hollandi a kapitány s így tanácsosabb az árut is ott biztosítani, a hol a kapitány lakik s a hol hajója biztosítva van. Azt hiszem velem tartsz, Halim — az üzletben részesíteni foglak! tette hozzá azután a kapitány, — mi jó barátok maradunk.

— En az ön szolgálja vagyok, szóló a szerencsen mélyen meghajtvá magát s kezét karba fűzve a melle felett, mint az afrikai otthonában szokás. Mindent megteszek a mit uram parancsol, életemet és véretem is feláldozom érte s ragaszkodom hozzá, mint a szikla a hegyhez.

Van Heeren csak a fejével bólintott.

Minden vágyad teljesíteni fog, nyugtatta meg vidáman, miután eddig beszélgetett vele. De ime, amott dereglye közeledik, azzal épen lakásomra juthatok. Siess most vissza, térj pihenőre, mert holnapra nehez munka vár. Az „Anná”-t le kell csusztatni Delshavenből, hogy belehessen biztosítani.

Ezalatt a fával megrakott széles dereglye, mely a csatorna szélességének felét foglalta le, mindjobbán közeledett.

Vegyetek fel hajósok! arra le a lakásomig, van Heeren kapitány, kiáltá, nevével igazolva magát, a hajótulajdonos a napbarnított hajóslegények felé, mire azok a part felé usztattak, a kapitány beugrott a dereglyébe, mely aztán szép csendesen tovasiklott a leáldozó, vérvörös nap felé, mely az egész sikságot, a meunyre a szem csak ellátott, bevilágította.

Negyedik fejezet.

Már csak a thea időjére érkezett haza a kapitány. Jökédvű volt; rágyújtott egy óriási Hucokszivarra s végig olvasta az „Amsterdamer Courant” hajótgyi tudósításait; korán tért föllette egyszerű dolgozó szobájába, a hol kemény faszékbe tilve ösdi, szennyesárga íróasztala mellett késő éjjel dolgozott, számolgotott.

Éjjel is elmulott volt, mikor iraitat félre tette s székéről felkelt. De még mindig nem tért nyugovóra, fel s alá járkált keskeny szobájában; hosszú, napbarnított arca még több ráncot vetett s apró, villogó szeme még jobban villámolt.

— Igen! mormogá, ez az egyetlen mód! Negyven éve, hogy hasítom az Ocean vizét s most tönkre menve, koldusbotra jutva álljak ki a révbé könyörögni velem, koldolni, ma mikor már a hetvenet járom!... Igaz, szakítá töprengését félbe, nem tulajdon lányom, csak mostoha, fogadott gyermekem... de ráadtam nevémet, mikor anyját nőtül vettem, őt is édes gyermekemül fogadtam... és ne mondhasa majd a világ, hogy van Heeren Margit kisasszonyt nyomorult szegénységben hagyta hátra.

Izmos, barna kezével indulatosan dörzsölte le izzadt homlokát.

Szép véget érnél így van Heeren kapitány, ez keltene csak nagy szenzációt egész Hollandiában; széles ez országban beszélnek, hogy van Heeren kapitány félrevezette a világot, hogy már régóta koldus, faille, hogy a mások pénzét adta az urat, hitelből építette a városban emeletes házat, hitelből került a nyaralója, abból a sok gyönyörű festmény, abból futotta Bordeauxira... Nem! nem! kiáltotta egyszerre oly hangosan, hogy maga is megijedt tőle, s kinyitotta az ajtót vaj' nem hallgatódzik-e valaki mögötte? Lassan becsukta az ajtót. Nem! Akarom, megmutatom a sorsnak, hogy bírok vele, hogy kifogok rajta; összeszedem minden erőmet, megszedem magamat újból, megmutatom a világnak, meg irigyeimnek, ellenségeimnek, hogy van Heeren kapitány sorsán nem örvendezik senki fia. Nem nyert-e százezreket már rajtam a biztosítótársaság késő vénségemig, hogy hajóskodom!? fakadt ki belőle kinos szünet mulva. Csak visszaakarom ezt a pénzt, kifogom huzni belőlük; majd meglátjuk, nem viszi-e ki ezt van Heeren, a tapasztalatokban megöszült hajóskapitány. Ha netalán balul üt ki a tervem, — veté magának ellent, mialatt járt fel s alá — nem, a tenger nagy, a tenger mély s ha a tűz elhamvasztott mindent, jöhet már a bizottság, s akár most, akár a jövő esztendőben halok el, az épen egyre megy, — így legalább volt bátorságom azzal az ördögös sorssal felvenni a harcot. Hej, könnyű azoknak az irodás embereknek, szoltó magába fojtott haraggal a kapitány, míg mi szélnek, viharnak kitéve: majd ludia perzselő napja alatt, majd észak jégvetett vidékén véres verejtékekkel keressük azt a kis nyereséget, addig ok kényelmesen ülnek „bureau”-jukban, vagy járnak fel a börzére; kényelemmel isszák ki borocskájukat s elégtellen vágják zsebre a hajósok befizetett biztosítéki díját... S még se tennem meg, csak ne volnék kényeszerűlve vele. Örömmel látom, ha mindenki nyer, keres, fejezé be a kapitány a magával való beszélgetést, de hát a szükség, a nyomoruság, a keserű nyomoruság visz rá a visszatérésre, készlet, hogy boszut álljak.

A kapitány most eloltotta a lámpavilágot, lefeküdt mezezes ágyába. Csakhamar hangos borkolás árulta el, hogy öreg tengerészünk mély és nyugodt álomba merült.

Másnap reggel, mikor Margit a theánál megjelent, a kapitány még nem volt jelen. Előtte való este Margit nem említette volt fel atyja előtt, mi esett meg vele tegnap s hogy mikép intézkedett. Azt tartotta, hogy atyja esténként többnyire felizgatva jó haza s ilyenkor ilyen bajos, gyanusnak látszó dolgot nem tanácsos vele eligazítani. Most jött épen Rózi a theával, fején fehérfőkötő, de az arany cicoma hiányzott róla, s felvidítani iparkodott urnójt:

— Annak a Kolozsnak mégis csak jó szíve van, kezdé, szerinte már türhetetlen hosszú szünet után. Előbb nem igen tetszett neki, hogy a szegény csinos férfit a házba vigye — „csak baj van vele s vesztére, a kapitány mindent a fejébe vág, ami csak a kezégyébe kerül”, mondotta volt — de mikor a kisasszony maga mondta s biztosította, hogy semmi baja sem esik, igaz buzgósággal teljesítette a kisasszony akaratát. Most már fel is tilhet ágyában a szegény ember és képzelje kisasszony, még hollandul is tud s azt mondta, miszerint maholnap el akarja hagyni az ágyat.

— Akkor meglátogatom a kapitányt, jegyzé meg Margit.

— Ah, istenem, csak tudna már felőle a kapitány, bár már átestünk volna rajta, siránkozott Rózi.

Nos, nyugtatá meg Margit közömbös arckifejezéssel, mely azonban egy kis félelmet is sejtetett, mit tehet mást a kapitány, minthogy kintasítja az embert, bennünket meg jól kiszid, hisz, mint mondod, félig-meddig feléptül, tehát ismét folytathatja útját — tette könnyedén hozzá Margit, miközben szíve, bensejének minden ellenkezése dacára, hevesen dobogott.

(Folyt. köv.)

BŐJTI KALAND.

Olaszból fordította: Szulcsogó.

Maguk a mamák, meg a nagysámok is nyiltan szembe mondják, mily helyre legény vagyok, de tartok is rá valamit, mert olyan csokrot kötni nyakkendőjén, oly pazarul billegetni sárga kesztyűjét, oly kecses mozdulattal kinyújtani bal lábát, azaz biztos sikerrel mint én, biz Isten, kételkedem, hogy tudjon más!?

Már pusztá nevem is ellenállhatatlan, valamint a grófi korona is névjegyemen.

A közelmúlt farsangon ugyancsak sok csíny követtem el...

De tehetek róla? A tánc, a vakító fény, a pezsgő, de meg azok az álarcos hölgyek is oly gyengék, oly könnyelműek... Kissé furdal ugyan még a lelkiismeret, de se baj, majd elmúlik.

Nincs mit nevetni! prédikációra járok és oly ábitattal végig hallgatom, mint bárki más... már amennyire persze ezt a mai romlott világ megengedi. Rám nézve oktatás a prédikáció. Én sohasem veszek könyvet a kezembe, még csak újságot se olvasok; méltányos tebát, hogy az én agyam is merítsen tápot valahonnét. Monsignor nagybátyám, ki 100 lira zsebpénzt ad havonta, tanácsolta nekem a prédikációra járást és én tüstént engedelmkedtem.

Csak az a baj, hogy ott is megjelenik sokszor az ördög valami angyali képében, hogy az ilyen magam fajta szegény halandót eledésábita, mikor az a szegény magába tér — és imádkozik.

Ha ön azt tudná!... De igérje meg, hogy nem fecseg el semmit nagybátyámnak, ugy elbeszélem.

En mindig egy szép, igen látogatott templomba járok, de nevét elhallgatom, nehogy kételyei támadjanak.

Ebbe a templomba naponként eljön egy anya 5 eladó leánykájával, közülük egy, a negyedik megsebzé szívemet.

A bójt első napján, míg a pap átszellemülten beszélt, én egy fülke gyóntatószékéhez támaszkodva, arra a negyedik leányra olyan sóvár pillantásokat vettem, melyek még a szobrot is megindították volna. És ő szegény elhalványult, majd rézvörössé lett... oh mennyi kéj!

De egy alkalommal épen ez ájtatos foglalkozásban voltam elmélyedve, mikor betoppantott az ördög a templomba, azzal dehogyl csak az ördög lengett be egy gyönyörű hölgy képeben.

Oh azok a szemek, az a száj és azok a lábacskák... Istenem, azok a remek lábacskák!

Nyitva feleltem a számát, és oh csodák csodája, azonnal elfeledtem a negyedik leányt, anyjával meg összes testvéreivel.

Azután letérdelt az az ördögien angyali asszony, majd megbajolt, mi kiemelte még többi bájait is.

Majdnem elnyeltem tekintetemmel, és ő, nem tudom hogyan, de talán észrevette néma hódolatomat, mert kissé felém fordítva arcát, egy végzetes sugárt lövelt felém éjszót szeméiből.

Elvégződve a prédikáció, fölkeltem magasztosan, mint egy istennő és a kimenet felé tartott. Ekkor fel-taszítva néhány előttem állott, agyon taposva egy tuat tyukszemét, a szenteltvíztartó felé rontottam: felhevít-lésemben könyökgig mártottam belé kezemet és mikor közelemben jutott, reszketve nyujtottam felé lucskosan, megszólítva őt... (Oh! e visszaemlékezés nagyon föl-izgat.) Asszonyom, engedje meg, hogy szolgálhassak egy kis szentelt vízzel!

Rám nézett mosolyogva és szép csengő szoprán hangon csak azt felelte: köszönöm, nem kérek. Ezzel faképnél hagyott.

De mikor magamhoz tértem, utána siettem, elbátározva, hogy követni fogom, ha a kapun kívül lakna is.

Végre megpillantottam; de ekkor néhány beretva-éles hang sipit mögöttem. Gróf ur! gróf ur! Zebedei márquis volt, három leányával.

— Gróf ur, hogy örvendünk e viszontlátásnak!
— Kedves márquisnők... én is.
— Hallotta mily remek prédikáció, mi?
— Nagyszerű! de hölgyeim...
— Várjon. Hogy van a grófnő, az ön nagynéje?
— Igen jól, kitűnően.
— Hogyan, hisz pár nap előtt halálos beteg volt?
— Itt van... azt akartam mondani, hogy javul!

Küzdve lábaim futhatnékáig, a pokol gyötrelmeivel keblemben, kellett számot adnom minden rokonom egészségi állapotáról, míg végre megszabadulhattam a vampiroktól.

De ekkor már a szép ismeretlen ungon-berken-tul volt.

Kétségbe voltam esve... de egy fölséges ötletem támadt.

Visszamentem a templomba, egyenesen be a sekrestyébe és fölkerestem a sekrestyést.

Ez egy komikus alak volt, megnyult birka pófával és hagyományos pofaszakállal. Igen udvariasan szólítottam meg, meghajta magamat előtte.

— Kedves barátom, nekem nagy szíveséget tehetne.

Méltósággal bólogott és oly pozitúrába helyezte magát, mint egy miniszter, ki egy kérelmezőt hallgat meg.

— Megtudná mondani, ki volt ama hölgy, ki egyedül állt ott a szent-lélek oltárnál?

— De... nem tudnám... ide annyi fehérség jár.

— Az, abban a fekete selyem ruhában, fején vörös diszítésű fekete kalappal...

— Nem emlékszem...

— Én Prepuziis Afréd gróf vagyok, unokája monsignor Carotának és szíveséget meg fogom jutalmazni. Itt van addig 10 lira... mit még több fog követni.

— Köszönöm... Várjon csak! ugy hiszem már kezdem érteni... Ma igen szép magas hölgy ott a szent-lélek oltárnál??

— Az, az. Özveggy, férjes vagy leány?

— Nem hiszem.

— Nem hiszem; mit nem hisz?

— Várjon! a nevét nem tudom, de a lakását meg tudnám mondani. Micchi-utca 23. szám.

— Köszönöm, köszönöm, kedves barátom.

Ott hagytam a sekrestyést és a Micchi-utca-ba siettem.

Összetörve, átizzadva, mint egy fiakkeros ló, értem a 23-as számhoz, ott diszlett a kapu fölött a huszonhárom, előtte pedig egy csuful elhízott kapus ácsorgott.

Elkezdem fel s le járkálni tragikus léptekkel a ház előtt. Várva vártam, hogy majd valamelyik ablak megnyílik és bálványom kidugja rajt az orrocskáját, de mind hiába.

Ekkor hősies elszántsággal a kapus kerekded alakja elé állítottam.

— Pardon, ezen házban lakik Fallagrossa lovag ur?

— Nem uram.

— Hogyan, Fallagrossa nem a második emeleten lakna? de akkor bizonyosan a harmadikon.

— A harmadikon Fekőné uró lakik.

— Ugy, Fekőné uró lakik, az a magas nő?

— Na hát persze.

— Emilia uró lakik?

— Helén.

— Ah igaz; Helén. Tebát a lovag ur valóban nem lakik itt? Különös! nekem azt mondták, hogy itt lakik. Köszönöm és bocsánatot kérek, hogy drága idejét ugy igénybe vettem.

Alig értem ki az utcára, megszorítottam jobbmással kezemet, gratulálva saját leleményességemnek.

Helén, Helén! ismétlem az uton.

A rákövetkező éj a kétségbeesésig kínos volt. Remegtem, sóhajtoztam, hideg verejtéket izzadtam.

Reggel párnám csurom viz volt szertefolyt könyneimről.

De a nap fölkeltevel bátorságom is visszatért. Egyre biztatgatva magamat, hogy Alfréd ne csüggedj! az első lépés már meg van téve; tedd meg a másodikat is, hogy beléphess a paradicsomba.

Felöltöttem, kifentem bajuszomat; remek csokrot kötöttem legszebb nyakkendőmön és elindultam remélve.

Egy ideig a Micchi-utca-ban csatangoltam, várva a tizenegy órát. Szegény szívem átkozottul lüktetett, lábaim remegtek a türelmetlenségétől.

Tizenegy óra már mult tiz perccel és én még mindig nem találtam ki a bejuttatás módját azon házba, hol minden áron tiszteletemet akartam tenni.

De összegyűjtve minden bátorságomat, berohantam a kapun, fel a lépcsőkön, oly hévvel, hogy a harmadik emeletre érve arasztnyira csüngött ki nyelvem; és megbuztam a csengő zsinórját.

Egy gyönyörű szobacicus jött ajtónyitni.

— Mit kíván uram?

— Fogad most Helén öngyagsága?

— Asszonyom mindig fogad. Tessék helyet foglalni, asszonyom rögtön itt lesz.

Helyet foglaltam a kis sötét szobában. A szobaleány elhagyott és én türelmetlenül vártam.

De újra megszólalt a csengő; hallottam kinyitni egy ajtót és néhány sugdosó szót, azután léptek zaját, mik a szomszédos szobában veszték el.

Kiváncsian közeledtem a kulcsnyíláshoz, és láttam, oh Istenem! Helén asszonyt a másik szobában, ki valakit várni látszott.

Kis vártatva mély férhíngar tütötte meg a fületem, mondhatom a legkellemetlenebbül és egy, sajnos, igen ismerős arcot pillanték meg, mitől a hideg lelt ki. A férfi hódolva csókolta meg a bársony kezét, a hölgy pedig mosolyogva vonta őt a duzzadó kerevetre.

Titkon kiosontam a szobából és négyével robantam le a lépcsőkön ki az utcára, mint egy tébolyodott.

Az az ember, szerencsés vetélytársam... el ne áruljon neki... saját nagybátyám volt: monsignor Carota!

NYILTTÉR. *)

Univ. Med.

Dr. Dálnoki Adolf

fogorvos,

lakik Zomborban, kis szerb templom-utca 241. sz. a. Krizmanits-féle házban (a kereskedelmi iskola mellett).

Rendel: délelőtt 9—12.

8—3

délután 2—5.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Helyettes szerkesztő:

SZALAY FRIGYES.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Az apatini út mentén, Liszt-utca 630. szám alatti

lakház,

mely Huber Antal tulajdona,

kiadó.

A lakás áll: 4 szoba, konyha és éléskamrából.

1754. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Báthmonostor községében leköszönés folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Évi javadalmazás 400 frt, havi előleges részletekben.

Fölhivom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamódványaitak hozzam **f. évi április 26-ig** nyujtsák be.

Elkésve érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Baján, 1898. évi április 5-én.

Főszolgabíró helyett:

Szutrély Lipót,

szolgabíró.

2—1

Birtok eladás.

460 katasztrális hold kiterjedésű jó szántóföldből álló bácsmezei birtok, mely vasut és hajóállomáshoz fél óra távolságra van és házi kezelés alatt áll, családi körülmények miatt jutányos áron **eladó**, esetleg **10 évre haszonbérbe adandó** fundus instruktussal együtt vagy anélkül. Cím a kiadóhivatalban. 3—1

1518. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Katymár községében elhalálozás folytán üresedésbe jött és évi 500 (ötszáz) forint fizetés, nappali 20 kr, éjjeli 40 kr és szintén 20 kr halottkemi látogatási díjjal javadalmazott községi orvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, eziránti szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam **f. évi április hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyzetkik, hogy a készpénzfizetés havi előleges részletekben a községi közpénztárból fog utalványoztatni.

A községben divó nyelvek magyar, német és bunyevác.

Bács-Almás, 1898. évi március hó 29-én.

Uojnich Máté,

főszolgabíró.

3—2

Háziasszonyok figyelmébe.

Németországból érkezett új rendszerű

ágytolltisztító gőzgéppel

mindennemű ágytollat tisztítok. Ezen, egészségi szempontból mellőzhetetlen tisztítási eljárás által régi és dohos ágytoll olyanná lesz, hogy az ujat is felülmulja, miért is egy háziasszony se mulasztja el összes ágytollát **GLIED TESTVÉREKNÉL** Árpád-utca 69. sz. alatt megtisztíttatni. 2—2

413. szám.

kig. 1898.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Gákova község képviselőtestületének egy iskola-épület és tanítói lakás felépítése tárgyában hozott határozata felsőbb hatóságilag is jóváhagyatván, ezen összesen 14,248 frt 98 krral előirányzott építési munkák biztosítására Gákova község tanácssterében **folyó évi április hó 13-án délelőtt 10 órakor** zárt ajánlati versenyárgyalás tartatik.

A kellően kiállított zárt ajánlat, amelyhez az előirányzott összeg 5%-ának megfelelő bantapénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandók, a fenti határidőig Gákova község előjáróságához adandók be.

Ezen vállalatra vonatkozó többi feltételek, valamint az építési terv és költségelőirányzat Gákova község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekinthetők Gákován, 1898. évi március 31-én.

2—2

Az előjáróság.

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az üzletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a beszerzési áron eladom.

Evőeszközök. kanalak, zsebkecsék, ollók s más vasárúk.

Íróeszközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipa-szárak stb.

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Kretschmar E. és Társa céggel **Attila kerékpárokra** előnyös kötést csináltam, miért is gépeimet a legolcsóbb áron számíthatom.

Gépek 10 frt havi részlettel felfelé.

Együttal ajánlom ujonnan érkezett cement-kátrány faelszigetelő anyag, kátránypapír és Tinctoral, a mely minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fia tanoncul felvétetik.

Hirdetmény.

Egy jó magaviseletű, szorgalmas egyén keresztetik Csataalja község jegyzői irodájába **irnokul** 2 hónapi időtartamra, napi 1 frt díjazás mellett.

Az állás azonnal elfoglalandó; bővebb felvilágosítást megkeresésre alulírt jegyző ad.

Szilvásy György,

h. jegyző.

Turi János,

3-2 bírő.

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkiválóbb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kencős Arany-fénymáz

legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. Egy palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz

legjobb szer mosdóasztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz 45 kr., 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

8-6

Ifjabb Heindlhofer Róbert Zombor.

Meghívó.

A „Titeli első takarékpénztár részvénytársaság”

t. c. tagjai ezennel meghívattak

f. évi ápril hó 20-án délelőtt 9 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

NAPIREND:

1. A tagok igazolása.
2. A kikutlott választmány jelentése.
3. Az 1898. évi március hó 31-ig terjedő mérleg bemutatása.

4. A mutatózó veszteség iránti határozathozatal.
5. Megtűredett igazgatósági helyek betöltése.
6. A felügyelő-bizottság 3 tagja és 2 póttag megválasztása.
7. Két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.

A közgyűlésben akár személyes, akár meghatalmazás útján csak azon részvényeseknek van szavazati joguk, a kik részvényeiket 8 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétmenyestették. Nők is képviselhetik magukat meghatalmazás által, kiskoruk pedig gyámjuk által. Ilyen meghatalmazások a részvényekkel együtt az igazgatóságnál letétmenyestendők. (27. §. társ. alapsz.)

Kelt Titelen, 1898. ápril hó 2-án.

Az igazgatóság.

Párisban aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

IRÉN CREM. Teljesen ártalmatlan s a legjobb szépitő szer, mely az arcbőrnek bársny finomságot és üdéséget kölcsönöz, pár nap alatt elhárít mindenféle bőrkíttést, u. m.: bőratkát, májfoltot, szeplőt, pattanást stb., az ajkak természetes üdéségének fentartására különösen ajánlható; azonnal felszívódik s így nappal is használható. **Ára: Kis tégelynek 50 kr. — Nagy tégelynek 1 frt.**

IRÉN ARCPOR. A legjobb „Arcpor” az arcbőrnek frisséget, szépséget és a legtisztább fehérszint kölcsönzi, azt simán és szárazon tartja. Háromféle színben kapható, u. m.: fehér, krém és rózsaszínben. **Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN SZAPPAN. Illatos növényekből készült legfinomabb pipereszappan. Kitűnően tisztít és élénkíti a bőrt. **Egy darab ára 40 kr.**

IRÉN SZÁJVIJZ. Üdítőleg hat a foghútra s megedzi a fogakat megbülésekkel eredő s más fájdalmak ellen. **Egy üveg ára 35 kr.**

IRÉN FOGPOR. A legjobb és legártalmatlanabb fogtisztító szer, mindennapi használat után a fogak épek maradnak és vakító fehérek lesznek. **— Egy doboz ára 50 kr.**

IRÉN HAJ- és SZAKÁLLNÖVESZTŐ.

Legjobb és legbiztosabb szer a haj- és szakállnöves elősegítésére. **Egy adag 2 frt.**

Kapható a készítőnél:

HEISZLER FERENC gyógyszerésznél ZENTÁN.

ALAPITTATOTT 1820.

*-21

Zomborban: **Szabó Nándor Péternél.**

Pályázati hirdetmény.

Jankovác községében üresedésben lévő, évi 100 forinttal, valamint szülési esetekben szabályrendeletileg megállapított látogatási díjjal javadalmazott szülésznoi állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívattak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtták, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi április hó 25-ig** nyújtsák be.

Bács-Almásán, 1898. évi március hó.

Ritter,
szolgabíró.

Allást keres.

Egy a háztartás minden ágában jártas róm. kath. uri nő alkalmazást keres, vagy esetleg gyermekek mellé, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen bírja.

Bővebbet a kiadóhivatal.

2-2

Legnagyobb kerékpár-raktár

és javító-műhely egész Dél-Magyarországban.

14 leghírnevesebb gyártmányok egyedüli gyári raktára.

Kayser, Stiria, Dürkopp, Seidel Nauman, Premier, Regensch, Dourange, Bambusz, Columbia stb.

kerékpárok és alkatrészek állandóan raktáron, **használt kerékpárok becseréltetnek.**

Javítások, nickelozések és emelírozások elfogadtatnak, amelyek saját műhelyemben gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

!! Világhírű Continental gummik egyedüli gyári raktára !!

Az elképzelhető leggyorsabb kiszolgálásra, olcsó árakra és kedvező fizetési feltételekre t. vevőim számíthatnak.

Kiváló tisztelettel

TELSCH GÁSPÁR
ZOMBOR.

*-2

Legolcsóbb butorbevásárlási forrás Zomborban a takarékpénztárral szemben.

Van szerencsém a n. é. közönséget butoráru raktáromnak szives megtekintésére tisztelettel meghívni.

Itt kaphatók **teljes hálószoba-, ebédlő-, szalon-, irodai és uriszoba berendezések**, az egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig, a legjutányosabb árak és jóállás mellett; nemkülönbön mindennemű egyes butorarabok, mi csak lakberendezéshez szükséges, u. m.: szekrények, ágyak, éjjeli szekrények, asztalok, székek stb.; magas támlájú finom ebédlői divánok, mintázott pelüchel ottománok és kisebb divánok, hajlitott fából levő butorok, vasbutorok, mindennemű tükrök és képek stb. nagy választékban, a legszilárdabb kivitelben, jóállás mellett az árak jó minőségéért, oly jutányos áron, hogy határozottan állíthatom, hogy jóval olcsóbban, mint bárki másnál.

Kárpitozott butorokat ugy saját műhelyemben, mint kívánatra a t. megrendelő lakásán, mint e szakmának képzett mestere, a legcsinosabban szintén igen jutányos árak mellett készítek.

Teljes tisztelettel

ADLER ADOLF,
kárpitós, díszítő és butorkereskedő
ZOMBORBAN,
a takarékpénztárral szemben.

6-3